

Algılanan Örgütsel Kimlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Algılanan Örgütsel Kimlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16815>

Özet

Algılanan Örgütsel Kimlik Ölçeği (AÖKÖ), bireylerin çalıştıkları kuruma yönelik algıladıkları kimliği, değerleri ve ayırt edici özellikleri ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, F. Kasap-Çobanoğlu tarafından 2008 yılında tamamlanan doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin geliştirme çalışması, özellikle ilköğretim okulları bağlamında **örgütsel kimlik** yapısının bileşenlerini ve bu kimliğin örgütsel etkililik üzerindeki etkisini incelemek üzere tasarlanmıştır. Ölçek, çalışanların kendilerini örgütle ne ölçüde özdeşleştirdiğini ve örgütün dışarıdan nasıl algılandığına dair inançların değerlendirilmesini için kritik bir araç sunar.

Anahtar Kelimeler

Algılanan Örgütsel Kimlik, **Örgütsel Kimlik**, Örgütsel Etkililik, Psikometrik Ölçek Geliştirme, Eğitim Yönetimi, Kurumsal Algı

Yazarlar

Funda Kasap-Çobanoğlu

Amaç

Algılanan Örgütsel Kimlik Ölçeği'nin temel amacı, örgüt üyelerinin kendi kurumlarının merkezi, kalıcı ve ayırt edici özelliklerine dair sahip oldukları algıları sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle eğitim kurumları gibi bağlamlarda, öğretmen ve yöneticilerin okullarına dair geliştirdikleri kimlik algısının düzeyini belirlemeyi hedefler. Elde edilen veriler, örgütsel bağlılık, iş tatmini ve özellikle **örgütsel etkililik** gibi çekişkenleriyle olan ilişkilerin incelenmesinde kullanılmaktadır. Ölçek, yöneticilere ve araştırmacılara örgütsel kültür ve kimlik yönetimi stratejileri geliştirmede somut veriler sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, sosyal kimlik teorisi çerçevesinde ele alınan Algılanan Örgütsel Kimlik (AÖK) yapısının ölçmektedir. AÖK, bir çalışanın kendini örgütün bir üyesi olarak tanımlaması ve bu üyeliğinin kendisi için anlam ifade etmesi sürecini kapsar. Temelde, örgüt üyelerinin örgütlerinin ne olduğu (kimlik) ve bu kimliğin nasıl değerlendirildiği (çekicilik) hakkındaki bilişsel algıların temelidir.

Bu psikolojik yapı genellikle üç ana bileşen etrafında şekillenir: algılanan ayırt edicilik (örgütün diğerlerinden farkı), algılanan süreklilik (örgütün zaman içindeki değişmezliği) ve algılanan değer (örgütün sosyal olarak kabul görmüş değerleri). Ölçek, bu çok boyutlu yapıyı temsil eden maddeler aracılığıyla çalışanların **örgütsel kimlik** algısının gücünü ve yönünü tespit etmeye olanak tanır.

Geçerlik

Algılanan Örgütsel Kimlik Ölçeği'nin geçerlik çalmaları, orijinal doktora tezi çalması (Kasap-Çobanoğlu, 2008) kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliği, genellikle faktör analizi teknikleri kullanılarak incelenmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak öngörülen yapılar ne derece doğru ölçtüğünü göstermiştir.

Yapı geçerliğine ek olarak, ölçeğin maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı temsil edip etmediğini belirlemek amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuş ve içerik geçerliği sağlanmıştır. Ayrıca, ölçeğin **geçerlik** bulguları, örgütsel etkililik gibi ilgili teorik yapılarla korelasyonel analizler (ölçüt bağımlı geçerlik) yoluyla desteklenmiştir. Ancak, spesifik geçerlik katsayıları ve detaylı analiz sonuçları için orijinal teze başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlilik

Ölçek geliştirme sürecinde, Algılanan Örgütsel Kimlik Ölçeği'nin güvenilirliği çeşitli istatistiksel yöntemlerle test edilmiştir. İç tutarlılık güvenirliliği, ölçeğin maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü belirlemek için yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir.

Orijinal çalışmada, ölçeğin iç tutarlılığını hesaplamak için **Cronbach Alfa katsayısı** kullanılmıştır. Yüksek Alfa değerleri (genellikle .70 ve üzeri), ölçeğin maddelerinin tutarlı olduğunu ve güvenilir bir ölçüm sağladığını işaret eder. Güvenirlilik analizlerinin detayları, ölçeğin geliştirildiği 2008 tarihli doktora tezinde ayrıntılı olarak sunulmaktadır.

Faktör Analizi

Algılanan Örgütsel Kimlik Ölçeği'nin yapısal özelliklerini belirlemek amacıyla **faktör analizi** uygulanmıştır. Ölçek geliştirme aşamasında genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak ölçeğin boyutları (faktörleri) ortaya çıkarılmıştır. Bu analizler sonucunda, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğu ve her bir maddenin hangi boyutu temsil ettiğini belirlenmiştir.

Faktör yapısının belirlenmesinde, maddelerin faktör yükleri incelenmiş ve teorik beklentilerle uyumu değerlendirilmiştir. Bu yapısal analizler, ölçeğin Algılanan Örgütsel Kimlik yapısının çok boyutlu doğasına bağlı olarak bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir.

Ölçek Yapısı

Test Türü: Geliştirme (Developmental) / Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Orijinal teze göre spesifik puanlama aralığı belirlenmelidir, genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi format kullanılmıştır).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim Kurumu Çalışanları (Öğretmenler ve Yöneticiler)

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan) Popülasyon

Popülasyon Detayları: Ölçek geliştirme çalışması, Denizli ili ilköğretim okullarında görev yapan personel örnekleminde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Uygulama, katılımcıların algıladıkları örgütsel kimlik özelliklerini belirtilen Likert aralığında işaretlemesi şeklinde gerçekleştirilen kağıt-kalem veya dijital anket yöntemidir.

Anahtar Kelimeler

Algı, Kimlik, Eğitim Yöneticiliği, Doktora Tezi, **Psikometri**, Örgütsel Bağlılık, Çalışan Algısı

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Orijinal tezde belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: Orijinal tezde belirtilmemiştir.

Yazma Adresi: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2008 tezi bağlamında).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Algılanan Örgütsel Kimlik Ölçeği, 2008 yılında tamamlanan akademik bir çalışma (doktora tezi) kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve araştırmacı amaçları kullanılmı genellikle yazarın iznine tabidir. Ticari kullanım ve ücretlendirme bilgileri için yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçeğin tam metni ve detaylı bilgileri, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişime açıktır.

Kaynaklar

Kasap- Çobanoğlu, F. (2008). *İlköğretim okullarında örgütsel kimlik ve örgütsel etkililik (Denizli ili örneği)* (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tez erişim bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: algılanan-orgutsel-kimlik-olcegi-toad.pdf

Algılanan Örgütsel Kimlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, orijinal çalışmanın (Kasap-Çobanoğlu, 2008) eklerinde veya yukarıda belirtilen PDF belgesinde yer almaktadır. Tipik olarak bu tür ölçekler, çalışanların örgütün prestiji, değerleri ve aydınlatıcı nitelikleri hakkındaki algılarının ölçek ifadelerden oluşur. Maddelerin tamamı için ilgili kaynaklara başvurulmalıdır.

ARABPSYCHOLOGY.COM